

Misioni i OSBE-së në Kosovë Të dhëna për misionin 2014

2014

HYRJE

Misioni i OSBE-së në Kosovë promovon të drejtat e njeriut dhe sigurinë e të gjithë njerëzve në Kosovë përmes monitorimit dhe përkrahjes së punës së institucioneve lokale. I themeluar në vitin 1999, ky Mision paraqet edhe praninë më të madhe në terren të Organizatës për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë.

Mandati i Misionit përfshinë promovimin e të drejtave të njeriut, sundimit të ligjit dhe qeverisjes së mirë. Për të ndihmuar zhvillimin e një shoqërie demokratike dhe shumetnike në Kosovë ku mbrohen të drejtat e të gjitha komuniteteve, Misioni fillimisht ka ndihmuar në themelimin dhe zhvillimin e disa institucioneve të nevojshme. Disa nga këto institucione janë: Kuvendi i Kosovës, administratat komunale, Avokati i Popullit, instituti gjyqësor, Komisioni Qendror i Zgjedhjeve, transmetuesi publik, rregullatorët e mediave, shkolla e policisë dhe inspektorati policor. Në pajtim me qëndrimin neutral të OSBE-së ndaj statusit, Misioni tani vazhdon t'i përkrahë këto institucione duke

monitoruar punën e tyre për përputhshmëri me standardet e të drejtave të njeriut dhe me parimet e qeverisjes së mirë, si dhe duke ofruar këshilla dhe trajnime për t'i adresuar lëshimet eventuale.

Përmes stafit të pranishëm në komuna, në Kuvendin e Kosovës dhe në disa institucione publike të pavarura, Misioni promovon respekt reciprok dhe tolerancë ndërmjet të gjitha komuniteteve dhe formimin e një shoqërie të shëndoshë shumetnike. Rikonfigurimi i Misionit të Administratës së Përkohshme të Kombeve të Bashkuara në Kosovë në vitin 2008 e ka rritur rëndësinë e pranisë unike të OSBE-së në terren, posaçërisht në fushën e monitorimit dhe mbrojtjes së të drejtave të komuniteteve.

Gjatë implementimit të mandatit të vet, Misioni ka krijuar marrëdhënie të mira pune me të gjitha komunitetet dhe institucionet vendore, dhe është një nga partnerët kyç të komuniteteve, institucioneve dhe organizatave ndërkombëtare. Ekipet e terrenit dhe njësitë e specializuara të Misionit që punojnë në lëminë e pronës, qeverisjes së mirë, komuniteteve, çështjeve gjyqësore dhe atyre të policisë e informojnë bashkësinë ndërkombëtare për zhvillimet dhe ndihmojnë në arritjen e rezultateve pozitive.

Aktivitetet

Misioni i OSBE-së është i angazhuar në tri fusha kryesore: të drejtat e njeriut, demokratizimi, dhe siguria publike. Misioni punon me institucionet në nivel qendror dhe lokal në Kosovë, si dhe me institucionet e pavarura, në secilën prej këtyre fushave. Misioni gjithashtu monitoron punën e institucioneve dhe ofron këshilla se si të përmirësojnë performansën e tyre dhe shërbimet ndaj qytetarëve.

Mbrojtja e të drejtave të njeriut

Mbrojtja dhe promovimi i të drejtave të njeriut në Kosovë është një ndër prioritetet kryesore të Misionit. Kjo kërkon një sistem gjyqësor funksional dhe mekanizma efektivë. Për këtë arsye, Misioni punon me institucionet e Kosovës, përfshirë agjencitë për zbatim të ligjit, për të promovuar përputhshmërinë e tyre me standardet ndërkombëtare për të drejtat të njeriut dhe parimet e sundimit të ligjit.

Misioni i kushton vëmendje të veçantë të drejtave të komuniteteve, përfshirë këtu strehimin dhe kthimin e pronës, kthimin dhe ri-integrimin, mbrojtjen e trashëgimisë kulturore dhe fetare, si dhe pjesëmarrjen në vendim-marrje, qasjen në shërbime publike, arsimimin dhe përdorimin e gjuhëve zyrtare. Struktura e misionit në teren, me pesë qendra rajonale dhe më shumë se 30 ekipe të terrenit, e bënë OSBE-në të veçantë në këtë aspekt dhe mundëson monitorim dhe raportim efektiv. Për më tepër, ekipet e komuniteteve në rajone shërbejnë si urë në mes të grupeve të ndryshme etnike dhe ndihmojnë dialogun në mes të komuniteteve dhe institucioneve.

Për të siguruar mbrojtje institucionale dhe të qëndrueshme të të drejtave të njeriut, Misioni ka ndihmuar themelimin dhe tani mbështet punën e Institucionit të Avokatit të Popullit, i cili përveç tjerash heton shkeljet eventuale të të drejtave të njeriut dhe ofron shërbime juridike.

Në përpjekje për të parandaluar shkeljet e të drejtave të njeriut në një fazë të hershme, Misioni e këshillon dhe mbështet akterët vendor të cilët bëjnë shqyrtimin e ligjeve dhe akteve nënligjore për përputhshmëri me të drejtat e njeriut. Këtu përfshihen komisioni parlamentar për të drejta të njeriut, çështje gjinore, persona të zhdukur dhe peticione, si dhe komisioni parlamentar për të drejta dhe interesa të komuniteteve dhe kthim.

Misioni është faktor kryesor ndërkombëtar kur bëhet fjalë për monitorimin e gjyqësorit në Kosovë. Për më

shumë se dhjetë vite, OSBE ka monitoruar punën e gjykatave penale dhe civile për përputhshmëri me të drejtat e njeriut dhe të drejtat e komuniteteve. Misioni publikon raporte tematike që përmbajnë rekomandime konkrete se si të përmirësohen procedurat gjyqësore dhe të harmonizohen me standardet ndërkombëtare. Raportet i shpërndahen sistemit gjyqësor të Kosovës dhe përdoren nga Instituti Gjyqësor i Kosovës (IGJK), i themeluar nga OSBE, për hartimin e trajnimeve të mëtutjeshme për gjyqtarë dhe prokurorë të rinj dhe atyre në detyrë.

Misioni monitoron edhe punën e policisë për përputhshmëri me të drejtat e njeriut dhe të komuniteteve. Misioni harton raporte për shqetësimet e identifikuar rreth të drejtave të njeriut, si përdorimi i forcës, çështjet e sigurisë që prekin komunitetet, mbrojtja e grupeve të ndieshme sociale dhe krimet e urrejtjes, të cilat pastaj i dërgohen policisë. Këto raporte i ndihmojnë policisë në trajtimin e të metave. Misioni po ashtu mbështet zhvillimin e një mekanizmi lokal e të qëndrueshëm për monitorimin e qendrave të paraburgimit për të ndihmuar në parandalimin e torturës dhe trajtimeve apo ndëshkimeve tjera mizore, johumane apo degraduese.

Në përpjekje për të ndihmuar në luftimin e diskriminimit dhe pabarazisë gjinore, Misioni mbështet institucionet e Kosovës në përmirësimin dhe zbatimin e legjislacionit relevant, promovon dialogun ndër-fetar dhe pranimin e diversitetit, si dhe ndihmon organizatat e shoqërisë civile dhe mediave në marrjen e një roli proaktiv për monitorim dhe raportim të çështjeve që lidhen me lirinë e shprehjes dhe gjuhën e urrejtjes.

Misioni gjithashtu punon për të ndihmuar luftën kundër trafikimit me qenie njerëzore, për të parandaluar dhunën në familje, dhe për të përmirësuar mbrojtjen dhe ri-integrimin e viktimave përmes rritjes së bashkëpunimit në mes të gjithë akterëve relevant, përfshirë ministrinë përkatëse, policinë, prokurorët, punëtorët social, mbrojtësit e viktimave dhe përgjegjësit e strehimoreve.

Demokratizimi dhe qeverisja e mirë

Misioni i OSBE-së vazhdon të përkrah zhvillimin e institucioneve demokratike në Kosovë. Misioni monitoron performancën e tyre, identifikon progresin dhe të metat, dhe rekomandon dhe zbaton masa relevante korigjuese.

Misioni ka ndihmuar Kuvendin e Kosovës që nga themelimi i tij në vitin 2001. Fillimisht, Misioni e ka ndihmuar Kuvendin të zhvilloj njohuri legjislative dhe më pastaj është fokusuar në zhvillimin e funksioneve mbikëqyrëse, siç është monitorimi i zbatimit të ligjeve. Aktualisht, fokusi është në zhvillimin e një sistemi gjithëpërfshirës të centralizuar që do të përcjellë ligjet që nga miratimi i tyre deri te implementimi. Pjesëmarrja e shoqërisë civile dhe vetëdijësimi i publikut dhe mediave mbesin pjesë integrale e këtij procesi, kështu që Misioni e ka ndihmuar Kuvendin të zhvilloj një program të cilin tani e përdor për kontakte dhe komunikim me këto audiencia kyçe.

Si rezultat i përkrahjes së Misionit për komisione të caktuara parlamentare në hartimin e planeve vjetore të punës dhe shqyrtimin e draft-ligjeve për përputhje me standardet ndërkombëtare të të drejtave të njeriut, komisionet kanë intensifikuar iniciativat për hartimin e legjislacionit dhe mbikëqyrje. Për më tepër, Misioni punon në fuqizimin e grupeve parlamentare që përfaqësojnë komunitetet jo-shqiptare, dhe promovon përfshirjen e tyre dhe të grupeve të shoqërisë civile në procesin legjislativ.

Prej vitit 2000 deri në vitin 2007, OSBE ka ndihmuar në organizimin e pesë palë zgjedhjeve në Kosovë dhe ka themeluar institucionet vendore të zgjedhjeve si Komisionin Qendror të Zgjedhjeve dhe Sekretariatit e tij. Që nga viti 2008, Misioni ofron këshilla teknike jo-ekzekutive këtyre institucioneve, përfshirë Panelin Zgjedhor për Ankesa dhe Parashtrësia dhe mbështet procesin e reformës zgjedhore. Në maj të vitit 2012, Misioni ka lehtësuar dy runde të votimit për zgjedhjet presidenciale dhe parlamentare të Serbisë për personat me të drejtë vote në Kosovë, kurse në fund të vitit 2013 dhe fillim të vitit 2014 Misioni ka lehtësuar zgjedhjet për kryetar të komunave dhe kuvende komunale në katër komunat veriore të Kosovës.

Në nivel komunal, Misioni monitoron dhe mbështet punën e institucioneve lokale për të përmirësuar shërbimet që u ofrohen të gjitha komuniteteve dhe për të lehtësuar reformën e qeverisjes lokale, në pajtim me Kartën Evropiane të vetëqeverisjes lokale. Në këtë drejtim, Misioni ofron një forum për dialog në mes të institucioneve qendrore dhe lokale, gjë që është thelbësore për suksesin e reformës.

Misioni ndihmon edhe kuvendet komunale dhe komisionet e tyre që të bëjnë mbikëqyrje efektive të ekzekutivit të komunës dhe të përmirësojnë cilësinë e akteve të tyre ligjore. Misioni punon për të rritur transparencën dhe pjesëmarrjen publike në vendimmarrje, dhe avokon për qasje të papenguar në dokumente zyrtare dhe përfshirje më të madhe të komisioneve lokale konsultative dhe organizatave të shoqërisë civile në jetën publike.

Misioni po i ndihmon komunat të zbatojnë praktika të drejtësisë administrative duke i trajnuar zyrtarët se si të zgjidhin kontestet që kanë të bëjnë me vendimet komunale në pajtim me rregullat administrative dhe para se ato konteste të shkojnë në gjykatë.

Gjatë punës së vet, Misioni mbështet pjesëmarrjen e grave dhe të rinjëve në proceset vendimmarrëse përmes grupeve parlamentare të grave nëpër komuna dhe në Kuvendin e Kosovës dhe këshillave lokalë dhe qendror për veprim rinor, themelimin dhe zhvillimin e të cilave e ka ndihmuar.

Misioni ka përkrahur zhvillimin e mediave që nga fillimi. Ka ndihmuar themelimin e transmetuesit publik, Radio Televizionit të Kosovës (RTK); rregullatorëve për mediat elektronike dhe të shkruara, përkatësisht Komisionin e Pavarur të Mediave dhe Këshillin për Mediat e Shkruara; si dhe Institutin Kosovar për Media, një qendër trajnimi për gazetarët aktiv. Misioni mbetet një partner i besuar për mediat e Kosovës dhe vazhdon t'i përkrahë institucionet publike për të siguruar funksionim të pavarur të mediave dhe të rregullatorëve përmes trajnimit të stafit, shqyrtimit të legjislacionit dhe ofrimit të rekomandimeve, në përputhje me praktikatat më të mira ndërkombëtare.

Ruajtja e rendit dhe siguria publike

Misioni i OSBE-së luan rol aktiv në forcimin e sektorit të rendit dhe sigurisë publike në Kosovë. Ofron trajnime të avancuara dhe i ndihmon agjencitë për zbatim të ligjit të përmirësojnë dhe implementojnë strategjitë e tyre dhe planet e veprimit për luftimin e krimit të organizuar dhe policimin e udhëhequr nga inteligjenca.

Një nga detyrat e para të Misionit të OSBE-së në vitin 1999 ka qenë themelimi i shkollës së policisë e cila do të aftësonte shërbimin e ri shumetnik policor të Kosovës. Me rritjen e kapacitetit trajnues të shkollës, Misioni nisi aftësimin e institucioneve të tjera të sigurisë publike, si shërbimi korrektues, doganor, zjarrfikës, dhe të shpëtimit. Në vitin 2006, shkolla u shndërrua në Qendër për Siguri Publike, Edukim, dhe Zhvillim, dhe që nga viti 2011 në Akademi të Kosovës për Siguri Publike (AKSP), derisa përgjegjësia menaxheriale u ka kaluar institucioneve lokale në vitin 2007. Misioni po ashtu mbështet AKSP-në të bëhet institucion i çertifikuar për arsim të lartë në përputhje me Kornizën Evropiane të Kualifikimeve dhe me kriteret e Bolonjës

Misioni përkrah edhe themelimin dhe punën e Komiteteve Lokale për Siguri Publike ku marrin pjesë banorët, policia dhe përfaqësuesit e komunës për t'i diskutuar dhe trajtuar brengat e tyre të sigurisë dhe për t'i përmirësuar kushtet e jetesës dhe marrëdhëniet ndëretnike. Misioni ndihmon edhe në ngritjen e vetëdijes në sferën e sigurisë publike përmes aktiviteteve në teren duke filluar nga ligjëratat në shkolla e deri te fushatat e informimit publik dhe ndihmon themelimin e Zyres Koordinuese për Siguri në Bashkësi në kuadër të Ministrisë së Punëve të

Brendshme. Gjatë dy viteve të ardhshme, Zyra do të marrë përgjegjësinë për të gjitha trajnimet dhe aktivitetet koordinuese për siguri të komuniteteve në Kosovë.

Fakte dhe shifra

Nga 1 tetori i vitit 2012, Shef i Misionit të OSBE-së në Kosovë është Ambasadori Jean-Claude Schlumberger nga Franca. Misioni ka tri departamente programore: Departamenti për të Drejta të Njeriut dhe Komunitete, Departamenti për Demokratizim, dhe Departamenti për Siguri dhe Rend Publik. Prania e Misionit në teren numëron pesë qendra rajonale: Gjilanin, Mitrovicën, Pejën, Prishtinën, dhe Prizrenin dhe mbi 30 ekipe të terrenit që mbulojnë të gjitha komunat e Kosovës. Numri aktual i të punësuarve përfshinë 603 poste: 166 ndërkombëtarë dhe 437 vendorë. Gati gjysma e stafit të Misionit punon në teren.

Mandati i Misionit që buron nga Rezoluta e Këshillit të Sigurimit të Kombeve të Bashkuara 1244 dhe Vendimi nr. 305 i Këshillit të Përhershëm të OSBE-së i datës 1 korrik 1999, i jep Misionit "një rol udhëheqës në çështjet që kanë të bëjnë me ndërtimin e institucioneve dhe demokracisë si dhe me të drejtat e njeriut."

Zyra për Informim Publik
OSBE Misioni në Kosovë
Tel.: +381 38 240 100 ext. 1449
press.omik@osce.org

www.osce.org/kosovo

■ Organizata për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë (OSBE) punon për **stabilitet, prosperitet dhe demokraci** përmes dialogut politik për vlerat e përbashkëta dhe përmes punës praktike për rezultate afatgjata.